

Budgetuppföljning mars 2024

Utbildningsnämnden

Innehållsförteckning

| | |
|---|----------|
| 1 Målprognos | 1 |
| 2 Ekonomi | 1 |
| 2.1 Driftsredovisning | 1 |
| 2.2 Kostnader fördelade på kostnadsslag | 2 |
| 2.3 Verksamhetens nettokostnader | 3 |
| 2.4 Alla prognoser | 5 |
| 2.5 Investeringar | 6 |
| 3 Risker | 6 |

1 Målprognos

Nämndmål:

Utbildningsnämndens verksamheter (egenregi) i Danderyds kommun bedrivs kostnadseffektivt.

Kommentar:

Utbildningsnämnden prognostiserar att målsättningen för året inte kommer att uppnås. Bedömningen baseras på verksamheternas ekonomiska rapportering som visar att några av skolorna inte kommer vara i ekonomisk balans för 2024. På uppdrag av kommunstyrelsen genomförs en skolutredning med ett syfte att minska överkapaciteten på skolplatser.

För övriga nämndmål prognostiserar utbildningsnämnden inga avvikelser.

2 Ekonomi

För år 2024 prognostiserar utbildningsnämnden en positiv avvikelse mot budget med 14,8 miljoner kronor vilket motsvarar 1 procent av budgeterade nettokostnader. Avvikelsen beror främst på färre i Danderyd folkbokförda barn och elever än budgeterat, vilket leder till lägre kostnader för utbetald peng. Överskottet reduceras delvis av ett underskott för utbildningsnämndens verksamheter i egen regi.

2.1 Driftsredovisning

Tabellen visar nämndens intäkter, kostnader och prognosavvikelse för helåret jämfört med budget och föregående år. Intäkter och kostnader inkluderar även interna transaktioner, främst i form av skolpeng mellan utbildningsnämndens hemkommunansvar och förskolor/skolor i egen regi.

| Mnkr | Utfall Mar 2024 | Budget Mar 2024 | Prognos helår 2024 | Budget helår 2024 | Avvikelse mot budget helår | Avvikelse mot budget helår % | Utfall helår 2023 |
|-----------------------|-----------------|-----------------|--------------------|-------------------|----------------------------|------------------------------|-------------------|
| Intäkter | 203,9 | 203,9 | 818,8 | 817,6 | 1,2 | 0% | 798,3 |
| Kostnader | -444,2 | -455,2 | -1 808,2 | -1 821,8 | 13,6 | 1% | -1 739,4 |
| Nettokostnader | -240,3 | -251,3 | -989,4 | -1 004,2 | 14,8 | 1% | -941,1 |

Redovisat utfall per 31 mars är en positiv avvikelse mot budget med 11,0 miljoner kronor, vilket motsvarar 4 procent av budgeterade nettokostnader. Utbildningsnämndens hemkommunansvar redovisar en positiv avvikelse mot budget med 6,8 miljoner kronor (främst volym) och utbildningsnämndens verksamheter i egen regi redovisar en positiv avvikelse mot budget med 4,2 miljoner kronor. Till största del avser avvikelserna på egen regi lägre kostnader än budgeterat, främst till följd av hur budgeten är periodiserad.

För helåret 2024 prognostiserar nämnden en positiv avvikelse mot budget med 14,8 miljoner kronor vilket motsvarar 1 procent av budgeterade nettokostnader. För utbildningsnämndens hemkommunansvar prognostiseras en positiv avvikelse på 21,5 miljoner kronor för helåret. Överskottet är en följd av färre i Danderyd folkbokförda barn och elever i förskola och grundskola än budgeterat, vilket leder till lägre kostnader för utbetald peng. För utbildningsnämndens verksamheter i egen regi prognostiseras en negativ avvikelse på 6,7 miljoner kronor, vilket främst beror på högre kostnader för personal än budgeterat.

2.2 Kostnader fördelade på kostnadsslag

Tabellen visar utfall, prognos och budget för nämnden fördelat på anslag, volym och egen regi.

| Nämnd (mnkr) | Utfall mar 2024 | Budget mar 2024 | Prognos helår 2024 | Budget helår 2024 | Avvikelse mot budget helår 2024 | Avvikelse mot budget helår % 2024 | Utfall helår 2023 |
|-----------------------|-----------------|-----------------|--------------------|-------------------|---------------------------------|-----------------------------------|-------------------|
| Anslag | -7,1 | -7,5 | -30,9 | -30,9 | 0,0 | 0% | -29,3 |
| Volym | -236,9 | -243,3 | -951,8 | -973,3 | 21,5 | 2% | -901,9 |
| Egen regi | 3,7 | -0,5 | -6,7 | 0,0 | -6,7 | - | -9,9 |
| Nettokostnader | -240,3 | -251,3 | -989,4 | -1004,2 | 14,8 | 1% | -941,1 |

Anslag

Kostnadsslaget anslag avser främst kostnader för nämnd och förvaltning samt övrig verksamhet. För år 2024 prognostiseras ingen avvikelse mot budget.

Volym

Kostnadsslaget volym avser främst utbetald peng för förskola, grundskola (inklusive fritidshem), gymnasium och anpassad skola samt kostnader för vuxenutbildning. För år 2024 prognostiseras ett överskott på 21,5 miljoner kronor för volym. Danderyds nya befolkningsprognos från mars 2024 har analyserats tillsammans med det faktiska utfallet för första kvartalet. Totalt innehåller prognosen färre barn och elever jämfört med föregående års befolkningsprognos. Eftersom budgeten för 2024 baseras på föregående års befolkningsprognos

leder det till att kostnaderna för utbetald peng bli lägre än budgeterat när antalet barn och elever blir färre.

Egen regi

Kostnadsslaget egen regi avser de förskolor, skolor och övrig verksamhet som bedrivs av Danderyds kommun, samt central förvaltning egen regi. För 2024 prognostiseras ett underskott på 6,7 miljoner kronor, varav 4,3 miljoner kronor avser grundskolorna i egen regi och 2,4 miljoner kronor avser Danderyds gymnasium.

2.3 Verksamhetens nettokostnader

Tabellen visar fördelningen av nämndens nettokostnader per verksamhet och prognosavvikelse för helåret jämfört med budget och föregående år.

| Ansvär (mnkr) | Utfall Mar 2024 | Budget Mar 2024 | Prognos helår 2024 | Budget helår 2024 | Avvikelse mot budget helår | Avvikelse mot budget helår % | Utfall helår 2023 |
|---------------------------------|--------------------|--------------------|-----------------------|----------------------|----------------------------------|------------------------------------|-------------------------|
| Nämnd och förvaltning | -6,5 | -6,6 | -27,4 | -27,4 | 0,0 | 0% | -24,7 |
| Förskola | -47,3 | -51,0 | -192,5 | -204,0 | 11,5 | 6% | -183,5 |
| Grundskola | -136,8 | -138,2 | -542,8 | -552,8 | 10,0 | 2% | -521,7 |
| Gymnasium | -45,3 | -45,0 | -179,9 | -179,9 | 0,0 | 0% | -169,4 |
| Kommunal vuxenutbildning | -2,2 | -2,1 | -8,6 | -8,6 | 0,0 | 0% | -7,4 |
| Anpassad skola | -5,4 | -7,0 | -28,0 | -28,0 | 0,0 | 0% | -21,1 |
| Övrig verksamhet | -0,6 | -0,9 | -3,5 | -3,5 | 0,0 | 0% | -3,4 |
| Summa UN hemkommunansvar | -244,0 | -250,8 | -982,7 | -1 004,2 | 21,5 | 2% | -931,2 |
| Central förvaltning egen regi | 1,4 | 0,1 | 0,0 | 0,0 | 0,0 | - | 0,2 |
| Förskolor egen regi | 1,6 | 0,2 | 0,0 | 0,0 | 0,0 | - | 0,0 |
| Ungdom och skola egen regi | 1,0 | -0,4 | -6,7 | 0,0 | -6,7 | - | -10,5 |
| Övrig verksamhet egen regi | -0,3 | -0,3 | 0,0 | 0,0 | 0,0 | - | 0,5 |
| Summa UN egen regi | 3,7 | -0,5 | -6,7 | 0,0 | -6,7 | - | -9,9 |
| Summa Utbildningsnämnden | -240,3 | -251,3 | -989,4 | -1 004,2 | 14,8 | 1% | -941,1 |

2.3.1 Utbildningsnämndens hemkommunansvar

Nämnd och förvaltning

Redovisat utfall per 31 mars är i linje med budget. För helåret 2024 prognostiseras ingen avvikelse.

Förskola

Redovisat utfall per 31 mars är en positiv avvikelse mot budget med 3,7 miljoner kronor för förskola. Antal barn i förskolan har under första kvartalet varit färre än budgeterat för perioden, vilket resulterat i 3,2 miljoner kronor i lägre kostnader för utbetald peng. Därutöver tillkommer 0,5 miljoner kronor i lägre kostnader för särskilt stöd och nyanländresurs.

På helåret prognostiseras en positiv avvikelse mot budget med 11,5 miljoner kronor för förskola. Den nya befolkningsprognosen från mars 2024 har analyserats samt antal barn med förskolepeng under första kvartalet. För helåret beräknas hemkommunen i genomsnitt betala förskolepeng för 90 färre barn än vad som beräknades inför budget 2024, vilket motsvarar cirka 11,5 miljoner kronor i lägre kostnader för utbetald peng.

Grundskola

Redovisat utfall per 31 mars är en positiv avvikelse mot budget med 1,4 miljoner kronor för grundskola. Avvikelsen beror på färre inskrivna elever på fritids samt lägre kostnader för särskilt stöd, modersmål och nyanländresurs.

På helåret prognostiseras en positiv avvikelse mot budget med 10,0 miljoner kronor för grundskola. Den nya befolkningsprognosen indikerar färre elever till höstterminen än budgeterat, vilket också stämmer med analysen av inskrivna elever. I genomsnitt beräknas hemkommunen under 2024 betala skolpeng för 92 färre elever än budget, vilket motsvarar cirka 10,0 miljoner kronor i lägre kostnader för utbetald peng.

Gymnasium

Redovisat utfall per 31 mars är en negativ avvikelse mot budget med 0,3 miljoner kronor för gymnasium. Anledningen är en avvikelse mellan hur budgeten är periodiserat och i vilken takt kostnaderna har uppstått.

På helåret prognostiseras ingen avvikelse för gymnasium. Den nya befolkningsprognosen visar på 25 elever färre än budgeterat, vilket inte syns i analysen av antalet inskrivna elever och utbetald programpeng. En ny analys görs i delårsrapporten för augusti och då kan prognosen komma att ändras.

Kommunal vuxenutbildning

Redovisat utfall per 31 mars är i linje med budget. För helåret 2024 prognostiseras ingen avvikelse.

Anpassad skola

Redovisat utfall per 31 mars är en positiv avvikelse mot budget på 1,6 miljoner kronor för anpassad skola. 1,0 miljoner kronor avser färre elever i anpassad gymnasieskola samt lägre behovsgrupper än budgeterat i anpassad grundskola. 0,6 miljoner kronor avser lägre kostnader för skolskjuts.

På helåret prognostiseras i nuläget ingen avvikelse utan en ny bedömning görs vid delårsrapporten för augusti. Flera elever är under utredning och kommer sannolikt bli mottagna i den anpassade grundskolan under året. Kostnaden per elev är hög vilket gör att små förändringar i antalet elever kan ge stor påverkan på utfallet för året. Kostnaderna för skolskjuts är osäkra för året då fakturor från Samtrans ännu inte erhållits för första kvartalet. Även här görs en ny bedömning i augusti, vilket kan leda till ett överskott.

Övrig verksamhet

Redovisat utfall per 31 mars är en positiv avvikelse mot budget på 0,3 miljoner kronor för övrig verksamhet. Anledningen är en avvikelse mellan hur budgeten är periodiserat och i vilken takt kostnaderna har uppstått. För helåret 2024 prognostiseras ingen avvikelse.

2.3.2 Utbildningsnämndens verksamheter i egen regi

Central förvaltning egen regi

Redovisat utfall per 31 mars är en positiv avvikelse mot budget på 1,3 miljoner kronor, en avvikelse som beror på att alla kostnader inte uppstår i den takt som de är budgeterade.

För år 2024 prognostiseras ingen avvikelse för central förvaltning egen regi.

Förskolor egen regi

Redovisat utfall per 31 mars är en positiv avvikelse mot budget på 1,5 miljoner kronor. Antalet inskrivna barn i förskolan följer budgeterad nivå under första kvartalet. Andelen barn 1-2 år har dock varit större och andelen barn 3-5 år har varit mindre än budgeterat vilket har resulterat i 0,7 miljoner kronor högre intäkter än budgeterat. Behovet av vikarier har även understigit budgeterad nivå vilket förklarar 0,8 miljoner kronor lägre personalkostnader än budgeterat.

För år 2024 prognostiseras förskolor i egen regi en budget i balans.

Ungdom och skola egen regi

Redovisat utfall per 31 mars är en positiv avvikelse mot budget på 1,4 miljoner kronor. Avvikelsen beror främst på högre ersättning för särskilt stöd än budgeterat samt lägre personalkostnader på vissa enheter där vakanser ännu inte har blivit tillsatta.

Skolorna i egen regi prognostiserar en negativ avvikelse mot budget på 6,7 miljoner kronor för 2024. Danderyds gymnasium avser 2,4 miljoner kronor och grundskola årskurs F-6 avser 4,3 miljoner kronor. Det är enstaka F-6 skolor som prognostiserar ett underskott vilket till stor del förklaras av minskat elevunderlag. Samtliga skolor arbetar aktivt med ekonomin för att nå en budget i balans. På uppdrag av kommunstyrelsen genomförs en skolutredning med ett syfte att minska överkapaciteten på skolplatser. Utebliven hyressänkning medför att Danderyds gymnasium prognostiserar en negativ avvikelse mot budget för 2024. Prognosen inkluderar inte planerad överflyttning av skolornas idrottshallar till kultur- och fritidsnämnden. En analys av eventuell besparing inkluderas i samband med delårsrapporten för augusti och då kan prognosen komma att ändras.

Övrig verksamhet egen regi

Redovisat utfall per 31 mars är i linje med budget.

För år 2024 prognostiseras ingen avvikelse för övrig verksamhet egen regi.

2.4 Alla prognoser

Sammanställningen nedan visar nämndens budget och prognos per verksamhet vid respektive prognostillfälle.

| Ansvar (mnkr) | Budget helår 2024 | Prognos 1 Helår 2024 | Prognos 2 Helår 2024 | Prognos 3 Helår 2024 |
|----------------------|--------------------------|-----------------------------|-----------------------------|-----------------------------|
| UN hemkommunansvar | -1 004,2 | -996,2 | -982,7 | |

| | | | | |
|---------------------------------|-----------------|-----------------|---------------|--|
| UN egen regi | 0,0 | -8,1 | -6,7 | |
| Summa Utbildningsnämnden | -1 004,2 | -1 004,3 | -989,4 | |

Prognosen för utbildningsnämndens hemkommunansvar har förbättrats med 13,5 miljoner kronor sedan föregående prognos. Inför prognos 2 erhöles en ny befolkningsprognos som tillsammans med analys av första kvartalets volymer visat på betydligt färre folkbokförda barn och elever i Danderyd än den befolkningsprognos som användes vid budgetering. Färre barn och elever leder till lägre kostnader för utbetald peng.

Prognosen för utbildningsnämnden egen regi har förbättrats med 1,4 miljoner kronor jämfört med föregående prognos. Primärt till följd av det statsbidrag på 1,2 miljoner kronor som Mörbyskolan och Danderyds gymnasium kommer erhålla för sin spetsutbildning under höstterminen 2024.

2.5 Investeringar

Sammanställningen nedan visar nämndens investeringar och prognosavvikelse för helåret mot budget.

| Projekt | Utfall Mar 2024 | Budget Mar 2024 | Prognos helår 2024 | Budget helår 2024 | Avvikelse Budget - Prognos | Avvikelse mot budget helår % |
|---------------------------|-----------------|-----------------|--------------------|-------------------|----------------------------|------------------------------|
| Investeringar egen regi | 0,0 | -0,7 | -2,4 | -3,0 | 0,6 | 20% |
| Summa Alla projekt | 0,0 | -0,7 | -2,4 | -3,0 | 0,6 | 20% |

Årets prognostiserade investeringsutfall uppgår till 2,4 miljoner kronor vilket innebär lägre utgifter än budget med 0,6 miljoner kronor. Avvikelsen beror främst på att både förskolor och skolor arbetar aktivt med att minska sina kostnader, vilket även innebär att vara restriktiva med inköp av inventarier.

3 Risker

Utbildningsnämndens hemkommunansvar

Riskerna består främst i eventuella avvikelser från aktuell befolkningsprognos. Budgeten består till allra största del av kostnader för grundbelopp till förskola, skola, gymnasium, anpassad skola och vuxenutbildning. Det ekonomiska utfallet är kopplat till volym och därmed inte möjligt att påverka annat än via nivån på peng som redan är beslutad för 2024. Beräkningen av antal barn och elever i budget 2024 är baserad på befolkningsprognosen från 2023. Budgeterade kostnader beräknas utifrån befolkningsprognosen samt vissa antaganden, exempelvis gällande andel som går på fritidshem och andel som går på respektive gymnasieprogram. I den här prognosen har hänsyn tagits till den nya befolkningsprognosen från mars 2024 samt analys av antal inskrivna barn och elever under första kvartalet. Avvikelser utöver vad som tagits höjd för i den här prognosen går inte att utesluta och en ny analys kommer göras vid delårsrapporten för augusti.

Utbildningsnämndens verksamheter i egen regi

Utbildningsnämnden ser en fortsatt stor risk att grundskola årskurs F-6 inte kommer att nå en budget i balans under 2024 på grund av en överkapacitet av skolplatser. Det genomförda skolvalet inför höstterminen 2024 har medfört både positiva och negativa effekter för grundskolorna. Då skolbyten förekommer ända fram till terminsstarten är det dock för tidigt att kunna avgöra de exakta ekonomiska konsekvenserna för respektive enhet. Nuvarande löneavtal för Sveriges lärare löper ut 31 mars 2024, det är ännu osäkert vilka ökade kostnader detta kommer att medföra.